

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 16. oktobra 1878.

Obseg: Naznanilo novega šolskega leta podkovske in živinozdravske šole v Ljubljani. — Razmere pašnikov v Bohinji. — Kmetijske črtice iz Rumunije. (Dalje.) — Jezikoslovni razgovor. (Dalje.) — Pogled v dežele Evropske Turčije. (Dalje.) — Obravnave iz deželnih zborov. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Naznanilo novega šolskega leta

podkovske in živinozdravske šole v Ljubljani.

Novo šolsko leto se začne 4. dne prihodnjega meseca novembra, to je, v ponedeljek po vseh Svetih.

Kdor želi v podkovsko šolo sprejet biti, se mora izkazati: 1) s spriĉalom, da se je pri kakem kovaĉu za kovaškega pomoĉnika (ksela) izuĉil in da je sposoben uĉiti se podkovstva bolnih ali sicer napaĉnih kopit, 2) z domovinskim listom, 3) s spriĉbo svojega fajmoštra, da je poštene obnaše, in 4) da zna vsaj slovensko brati.

Ta šola trpi pol leta. Kdor konec leta preskušnjo dobro prestopi, more po postavi od leta 1873. patent podkovskega mojstra dobiti; drugaĉe po postavi ne more nobeden postati kovašk mojster, ki se ni preskušnji podvrgel in je dobro prestavil.

S podkovsko šolo pa je združena živinozdravska šola, katera celo leto traja. To šolo zamorejo ob enem obiskovati kovaĉi pa tudi drugi mladenĉi, kateri se želijo umne živinoreje in pa ozdravljanja bolne živine nauĉiti za svoje lastno gospodarstvo ali da so živinozdravniški pomoĉniki in izkušeni mesogledi. Kdor hoĉe v to šolo sprejet biti, se mora izkazati: 1) z domovinskim listom, 2) s spriĉalom svojega fajmoštra, da je poštene obnaše in vsaj 18 let star, in 3) da zna slovenski brati in pisati.

Nauk v obeh šolah je v domaĉem (slovenskem) jeziku in brez plaĉila; vsak uĉenec ima skrbeti le za to, da si za šolski ĉas oskrbi živež in stanovanje ter potrebne šolske bukve.

Vse bolj natanko tudi zarad stanovanja se izve v tej šoli v Ljubljani na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še zmirom premalo popolnem izuĉenih kovaĉev in celó malo živinozdravniških pomoĉnikov, ki bi v sili pomagali, zato naj bi županstva svojo skrb obrnila na to, da na stroške občine pridejo za nauk sposobni mladenĉi v to šolo.

Vodstvo podkovske in živinozdravske šole v Ljubljani 10. oktobra 1878.

Razmere pašnikov v Bohinji.

Popisal Tomaž Hitz, voditelj sirarskih druŹeb. *)

„Novice“ so v 38. listu prinesle sestavek pod naslovom „pašne pravice na planinah in pa gozdna postava“, ter pri tej priliki željo izrekle, naj bi Bohinjski gospodarji in Kranjska obrtniška druŹba ta sestavek brali in si ga dobro zapomnili. Jaz sicer nisem ne Bohinjec ne ud obrtniške druŹbe, al moja naloga je, ondašnje gospodarje poduĉevati o umni živinoreji, o umnem mlekarstvu in sploh o umnem planinskem gospodarstvu, da si tako zboljšajo svoj stan, dohodke pomnoŹijo in povikšajo blagostan kmetijskih prebivalcev. Ta naloga mi naklada dolŹnost, da k „Noviĉnemu“ sestavku v 38. listu dodam svoje opazke in v imenu Bohinjcev razodenem svoje misli.

Bohinjski kraj je po svoji legi, po svojem podnebju in lastnosti zemlje, najbolj ustvarjen za živinorejo in planšarstvo, veliko manj pa za poljedelstvo. Živinoreja in dobro planinsko gospodarstvo ste tedaj najimnitnejša studenca za blagostan tukajšnjega kraja; zato potrebujeta neprenehoma posebno skrb. Mora se tedaj zmirom in zmirom povdarjati, da Bohinjci ne prezrejo omenjenih dveh studencev, iz katerih posebno izvira njih blagostan.

Napredek njihov je zadnja leta posebno pognala naprava sirarskih druŹeb. One so pripomogle, da se zdaj mleko z veĉim dobiĉkom obraĉa na napravlanje sira in surovega masla. To pa ni edini dobiĉek sirarskih druŹeb za ta kraj, ampak veliko veĉi dobiĉek leŹi po mojih mislih v tem, da se zboljšuje živinoreja. Će se namreĉ mleko z veĉim dobiĉkom speĉá, naganja to gospodarje, da si prizadevajo dobivati veĉ mleka; veĉ mleka pa dobijo, ĉe imajo dobro molzno živino in jo dobro redijo. Da se more to zgoditi, v to so pripomogle sirarske druŹbe v Bohinji. Prva skrb Bohinjskega gospodarja je tedaj zdaj, da skuša veĉ klaje dobivati za svojo molzno živino. Zato pa je

*) Pisatelj tega ĉlanka je bralcem „Novic“, še posebno pa Kranjskim Bohinjcem in Goriškim Tolmincem dobro znani gosp. Tomaž Hitz, ki je po prizadevanji Goriške in Kranjske druŹbe od sl. ministerstva kmetijstva nastavljen za popotnega uĉenika mlekarstva in sirarstva. Beseda pisatelja nam zatega del more posebno veljavna biti, ker gosp. Hitz je Źvajcar, ki dobro pozna planinske razmere v Źvajci, ki o mlekarstvu in sirarstvu stoji v prvi vrsti zato, ker se ondi pred vsem živinoreji pušĉa, kar živinoreji gre.